

OMÓWIENIE WYKONANIA BUDŻETU MIASTA RYBNIKA

W 2011 ROKU

I. Budżet miasta Rybnika przyjęty przez Radę Miasta 30 grudnia 2010 roku (uchwałą Nr 28/V/2010) zaplanowany został:

- po stronie **dochodów** w wysokości **561.010.869,69 zł**,
w tym:
 - dochody bieżące w kwocie 490.377.672,02 zł,
 - dochody majątkowe w kwocie 70.633.197,67 zł,
 - po stronie **wydatków** w wysokości **593.011.643,46 zł**,
w tym:
 - wydatki bieżące w kwocie 479.669.831,55 zł,
 - wydatki majątkowe w kwocie 113.341.811,91 zł
- i zakładał **deficyt** w kwocie **32.000.773,77 zł.**

Planowane dochody w okresie sprawozdawczym zwiększono, w stosunku do planu pierwotnego, o kwotę 55.296.848,21 zł, tj. o 9,86 %, zaś planowane wydatki o kwotę 23.296.074,44 zł, tj. o 3,93 %. W wyniku dokonanych zmian budżet miasta został zbilansowany (nie było w planie ani deficytu, ani nadwyżki).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku budżet miasta, po dokonanych zmianach, zamykał się kwotami:

- **dochodów** **616.307.717,90 zł**,
w tym:
 - dochodów bieżących 519.027.600,91 zł,
 - dochodów majątkowych 97.280.116,99 zł,
- **i wydatków** **616.307.717,90 zł**,
w tym:
 - wydatków bieżących 491.794.175,80 zł,
 - wydatków majątkowych 124.513.542,10 zł.

II. DOCHODY BUDŻETU

1. Zwiększenie planu dochodów ogółem (per saldo) o kwotę	+ 55.296.848,21 zł
1.1 Dochody bieżące	+ 28.649.928,89 zł
- dochody własne	+ 21.905.116,41 zł
* wpływy z podatków	- 1.710.475,00 zł
* wpływy z opłat	+ 3.494.077,88 zł
* dochody uzyskiwane przez jednostki budżetowe	+ 11.649.358,58 zł
* dochody z majątku gminy	+ 363.935,00 zł
* odsetki od środków finansowych	+ 4.039.073,47 zł
* dotacje oraz inne środki na zadania realizowane w drodze umów lub porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego	+ 363.117,62 zł
* inne dochody należne Miastu na podstawie odrębnych przepisów	+ 3.706.028,86 zł
- subwencja ogólna	+ 1.288.091,00 zł
- dotacje celowe z budżetu państwa	+ 3.672.761,88 zł
* na zadania własne	+ 750.809,00 zł
* na zadania z zakresu administracji rządowej i zlecone	+ 2.816.704,76 zł
* na zadania z porozumień z organami administracji rządowej	+ 7.400,00 zł
* na programy finansowane ze środków Unii Europejskiej	+ 97.848,12 zł
- dotacje z budżetu Unii Europejskiej	+ 1.486.959,60 zł
* Europejski Fundusz Społeczny	+ 64.932,44 zł
* Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	+ 556.058,53 zł
* Program <i>Uczenie się przez całe życie</i> (Partnerski Projekt Szkół Comenius oraz Leonardo da Vinci)	+ 865.968,63 zł

- inne dotacje	+ 297.000,00 zł
* Fundusz Pracy	+ 18.000,00 zł
* Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej	+ 50.000,00 zł
* Fundacja Świętego Mikołaja	+ 4.500,00 zł
* Fundacja Banku Zachodniego	+ 4.000,00 zł
* Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	+ 220.500,00 zł
1.2 Dochody majątkowe	+ 26.646.919,32 zł
- dochody własne	+ 2.568.535,17 zł
* dochody z majątku gminy	- 9.258.388,33 zł
* inne dochody należne Miastu na podstawie odrębnych przepisów	+ 11.824.042,50 zł
* dotacje oraz inne środki na zadania realizowane w drodze umów lub porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego	+ 2.881,00 zł
- dotacje celowe z budżetu państwa	+ 14.460.512,00 zł
* na zadania własne	+ 14.460.512,00 zł
- dotacje z budżetu Unii Europejskiej	+ 9.617.872,15 zł
* Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	- 16.987.537,98 zł
* Fundusz Spójności	+ 26.605.410,13 zł

Podstawą dokonywania zmian w budżecie zadań własnych jest bieżąca analiza ich realizacji, zaś zmiany w planie subwencji ogólnej i dotacji celowych są wprowadzane sukcesywnie po otrzymaniu stosownych decyzji odpowiednich dysponentów środków.

Do planu dochodów uzyskiwanych przez jednostki budżetowe wprowadzono kwotę odszkodowania (10.919 tys. zł), wypłaconą z własnych środków Miasta, za tereny Skarbu Państwa (w rejonie wyremontowanej ul. Raciborskiej) przekazane Marszałkowi Województwa.

Zwiększenie innych dochodów bieżących należnych Miastu na podstawie odrębnych przepisów dotyczy między innymi wpłaconej przez PWiK dywidendy za 2010 rok (1.484 tys. zł), pozostałości środków zlikwidowanego z dniem 31 grudnia 2010 roku Powiatowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym (1.031 tys. zł) oraz niewykorzystanych środków WNW z 2010 roku (1.141 tys. zł).

Zwiększenie planu dochodów majątkowych (per saldo o ponad 26 mln zł) nastąpiło między innymi w wyniku przyznania dotacji z rezerwy celowej budżetu państwa na dofinansowanie projektu *Usprawnienie i integracja układu komunikacyjnego w Subregionie Zachodnim Województwa Śląskiego poprzez przebudowę infrastruktury drogowej i lotniczej* (14.461 tys. zł), wprowadzenia refundacji z Funduszu Spójności wydatków poniesionych z pożyczki płatniczej NFOŚiGW na prefinansowanie salda końcowego projektu *Budowa systemu kanalizacji sanitarnej w Rybniku* (28.469 tys. zł) i niewykorzystanych środków WNW z 2010 roku (11,8 mln zł), a także zmniejszenia planu dochodów ze sprzedaży majątku miasta (9,5 mln zł). Przyczyny innych korekt prognozowanych wpływów z tytułu dotacji unijnych na inwestycje zostały przedstawione w dalszej części omówienia.

2. Planowane dochody budżetu miasta zostały zrealizowane w 102,81%.

Stopień realizacji dochodów według ważniejszych źródeł przedstawia się następująco:

Dochody bieżące: 103,86% (plan 519.027.600,91 zł, wykonanie 539.083.099,80 zł),

w tym:

A.	Dochody własne	107 %
B.	Subwencja ogólna	100 %
C.	Dotacje celowe z budżetu państwa	98 %
D.	Środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi	99 %
E.	Dotacje z budżetu Unii Europejskiej	92 %
F.	Inne dotacje	100 %

Dochody majątkowe: 97,16% (plan 97.280.116,99 zł, wykonanie 94.513.716,53 zł),

w tym:

A.	Dochody własne	105 %
C.	Dotacje celowe z budżetu państwa	100 %
E.	Dotacje z budżetu Unii Europejskiej	94 %

Podstawowym źródłem finansowania zadań realizowanych przez JST, stanowiącym o ich samodzielności, są **dochody własne**, które obejmują również udziały w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych. Wykonanie dochodów własnych w okresie sprawozdawczym to kwota 365.963.823 zł, która stanowi 58% dochodów ogółem. W dochodach własnych dochody bieżące stanowią 94%, zaś dochody majątkowe 6%.

Wpływy z podatków zamknęły się kwotą 89.546.529 zł (104,5% planu).

Największym źródłem dochodów podatkowych jest podatek od nieruchomości. Wykonanie wyniosło 81.272.423 zł, co stanowi 105% planu rocznego. Na uzyskaną kwotę składa się podatek pobierany:

- od osób prawnych – 62.616.889 zł (105,42%); uzyskane dochody obejmują wpływy dotyczące przypisu roku bieżącego – 58.177.927 zł oraz wpłaty zaległości – 4.438.962 zł (w tym 3.341.967 zł od budowli usytuowanych w wyrobiskach górniczych za 2005 rok),
- od osób fizycznych – 18.655.534 zł (103,64%); wpływy dotyczące przypisu roku bieżącego wyniosły 17.551.269 zł, natomiast wpłaty zaległości – 1.104.265 zł.

Wpływy z podatku od środków transportowych wyniosły 2.563.789 zł, co stanowi 96,38% planu rocznego. W celu utrzymania korzystnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie transportu drogowego stawki podatkowe na rok 2011 ustalono na poziomie niższym od maksymalnych stawek ustawowych.

Wpływy z tytułu podatku od czynności cywilnoprawnych wyniosły 4.250.319 zł (101,20% planu rocznego). Plan pierwotny został zmniejszony o 1,8 mln zł. Wysokość wpływów zależy od ilości zawieranych transakcji oraz od wartości rynkowej przedmiotów będących podstawą naliczenia podatku.

Wykonanie podatku dochodowego od osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej wyniosło 99,97%, natomiast od spadków i darowizn 105,41%. Są to dochody, podobnie jak podatek od czynności cywilnoprawnych, pobierane i przekazywane Miastu przez Urzędy Skarbowe.

Wpływy z opłat wyniosły 21.066.701 zł, co stanowi 102,63% planu rocznego.

Dochody z tytułu opłat komunikacyjnych wyniosły 3.070.948 zł (120,43%). Opłaty te są pobierane m.in. za wydanie praw jazdy, dowodów i tablic rejestracyjnych, kart pojazdów i pozwoleń czasowych. Od sierpnia 2010 roku rozpoczęto zwracanie, na wniosek, nadpłaconych kwot za wydanie karty pojazdu w okresie od 21.8.2003 r. do 14.4.2006 r., w wysokości 425 zł. Łączna kwota zwrotów wyniosła 691.900 zł (liczba pojazdów: 1.628), w tym w 2011 roku 136.850 zł (liczba pojazdów: 322). Zwracane kwoty pomniejszają bieżące wpływy z tego tytułu. Obawiano się, że zwroty będą dużo większe, dlatego pierwotny plan dochodów przyjęto w wysokości 250 tys. zł. W ciągu roku dokonano zwiększenia planu o 2.300 tys. zł.

Uchwałą nr 134/X/2011 z dnia 8 czerwca 2011 roku Rada Miasta Rybnika wyraziła poparcie dla działań Prezydenta Miasta zmierzających do uczestnictwa Miasta w organizowanym przez Związek Powiatów Polskich pozwie grupowym przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Infrastruktury, zmierzającym do ustalenia odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa tytułem doznanej szkody w związku z niedostosowaniem rozporządzenia w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu do wymogów prawa wspólnotowego.

Wpływy z opłat za zezwolenie na sprzedaż alkoholu w okresie sprawozdawczym wyniosły 3.127.382 zł (104,25% planu rocznego). Wielkość opłaty zależy od wartości sprzedaży wyrobów alkoholowych w roku poprzednim. Im wyższy obrót ze sprzedaży alkoholu osiąga przedsiębiorca, tym wyższą opłatę musi zapłacić w roku następnym. Miasto ma wpływ na uzyskane z tego tytułu dochody tylko poprzez decyzje o cofnięciu lub wydaniu nowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wpływy z tytułu opłaty skarbowej w okresie sprawozdawczym wyniosły 2.094.842 zł (97,43% planu rocznego). Opłata uiszczana jest m.in. od wydawanych zaświadczeń i zezwoleń od dokonywanych czynności urzędowych oraz udzielonych pełnomocnictw.

Wpływy z opłaty targowej w ostatnich dwóch latach wynosiły:

Wykonanie 2010	Plan 2011	Wykonanie 2011	% wykonania planu 2011	% wykonania w stosunku do 2010
1.472.362 zł	1.350.000 zł	1.324.467 zł	98	90

Spadek dochodów związany jest ze zmniejszającą się liczbą osób zainteresowanych prowadzeniem handlu na targowisku.

Z opłat za zajęcie pasa drogowego uzyskano 1.269.781 zł (89,77% planu).

Wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska wyniosły 8.337.574 zł (101,10%).

Wpływy z opłaty eksploatacyjnej w ostatnich dwóch latach kształtowały się następująco:

Wykonanie 2010	Plan 2011	Wykonanie 2011	% wykonania planu 2011	% wykonania w stosunku do 2010
2.399.851 zł	1.739.570 zł	1.739.570 zł	100	72

Plan pierwotny przyjęto szacunkowo, ustalając kwartalne wpływy na poziomie roku 2010 – w wysokości 550 tys. zł. W ciągu roku zmniejszono plan o 460.430 zł dostosowując go do prognozowanego wykonania rocznego. Opłatę eksploatacyjną ustala się jako iloczyn stawki dla danego rodzaju kopaliny i ilości kopaliny wydobytej w okresie rozliczeniowym. Gminie przysługuje 60% naliczonej opłaty. Pomimo wzrostu w 2011 r. stawki opłaty dla węgla kamiennego o 0,11 zł/t w stosunku do roku ubiegłego (stawka na 2011 r. – 2,13 zł/t; stawka na 2010 r. - 2,02 zł/t) wpływy należne miastu zmalały. Powodem jest zmniejszające się wydobycie, wynoszące w IV kw. 2009 r. – 588 tys. ton, w IV kw. 2010 r. – 367 tys. ton i w II kw. 2011 r. – 314 tys. ton, spowodowane głównie trudnościami eksploatacyjnymi KWK Chwałowice na terenie Paruszowca I (większa eksploatacja prowadzona jest na terenie południowym, należącym do Gminy Świerklany).

Dochody bieżące z majątku miasta zasiliły budżet kwotą 25.685.798 zł, co stanowi 98,01% założonego planu. Podstawowym źródłem tych dochodów są wpływy:

- z czynszów mieszkaniowych i z lokali użytkowych, pobieranych przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej – dochody włączone do budżetu w związku z przekształceniem Zakładu, z dnia 1 stycznia 2011 r., z zakładu budżetowego w jednostkę budżetową; plan 23 mln zł; wykonanie 22.442.870 zł (97,58%),
- z opłat za użytkowanie i użytkowanie wieczyste gruntów i nieruchomości; plan 1,2 mln zł; wykonanie 954.328 zł (79,53%),
- z najmu i dzierżawy składników majątkowych; plan 2.006.754 zł; wykonanie: 2.288.600 zł (114,04%).

Wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym wyniosły 122.738.500 zł, co stanowi 104,2% planu przyjętego przez Radę Miasta i 101,7% kwoty wynikającej z ostatecznego zawiadomienia Ministerstwa Finansów. Na uzyskaną kwotę składają się udziały gminy 96.180.140 zł (37,12%) i powiatu 26.558.360 zł (10,25%).

Wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych wyniosły 19.427.013 zł (176,61% planu rocznego, przyjętego na poziomie o ponad 1 mln zł wyższym od wykonania za 2010 r.). Przekroczenie wynika m.in. ze znacznie wyższych wpływów (łącznie 6,4 mln zł) przekazanych przez Urzędy Skarbowe za marzec, po dokonaniu przez podatników rozliczeń za rok poprzedni. Rozliczanie się podatników, szczególnie tych największych, w uproszczonej formie (w wysokości 1/12 podatku należnego wykazanego w zeznaniu roku poprzedzającego - 2010) mogło spowodować większe wpływy do budżetu w 2011 roku. Jeżeli jednak w 2011 roku nie wypracowali oni dochodu podlegającego opodatkowaniu na poziomie zbliżonym do wykonania w 2010 roku, to – po rozliczeniu rocznym za 2011 rok - może okazać się, że w 2012 roku będzie trzeba zwrócić nadpłacone zaliczkowo udziały.

Udział miasta w dochodach uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa z tytułu realizacji zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami wyniósł łącznie 1.210.627 zł (140,37% planu).

Dochody majątkowe zostały zrealizowane na poziomie 94.514 tys. zł (97,16% planu rocznego, wynoszącego 97.280 tys. zł). Obejmują one dochody własne (łącznie 20.760 tys. zł) – m.in. z majątku gminy (8.933 tys. zł) i niewykorzystane środki WNW z 2010 roku (11.824 tys. zł) oraz dotacje z budżetu państwa (14.461 tys. zł) i Unii Europejskiej (59.293 tys. zł). Dochody z majątku gminy obejmują m.in. sprzedaż nieruchomości (3.936 tys. zł), mieszkań (1.808 tys. zł) oraz lokali użytkowych (1.461 tys. zł). W związku z tym, że część planowanych sprzedaży nieruchomości nie doszła do skutku, zmniejszono plan o 9.500 tys. zł. Pełna realizacja dochodów w zakresie dotacji z budżetu UE uzależniona jest od postępu prac na zadaniach współfinansowanych tymi środkami oraz sprawności instytucji odpowiedzialnych za rozpatrywanie wniosków o płatność.

3. Ogółem stan zaległości z tytułu dochodów budżetowych na koniec 2011 roku wyniósł 60.977 tys. zł (bez odsetek od podatków lokalnych - 5.750 tys. zł), co stanowi 8,7% należności ogółem. Największe zaległości wymagalne wystąpiły z tytułu: czynszów mieszkaniowych i za lokale użytkowe – 34.509 tys. zł, w tym z tytułu odsetek – 12.189 tys. zł, przejazdów bezbiletowych – 1.529 tys. zł, w podatkach: od nieruchomości – 12.387 tys. zł i od środków transportowych - 1.034 tys. zł (zaległości w tych podatkach od 23 przedsiębiorstw i firm będących w upadłości lub likwidacji to 2.821 tys. zł, a naliczone odsetki 890 tys. zł), a także z tytułu dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej – 6.163 tys. zł, w tym przede wszystkim z tytułu zwrotu zaliczek alimentacyjnych i świadczeń pobieranych z funduszu alimentacyjnego - 5.941 tys. zł.

4. Skutki obniżenia przez Radę Miasta górnych stawek podatkowych w podatkach i opłatach lokalnych w okresie sprawozdawczym wyniosły **13.045.461,72 zł**, w tym:

- podatek od nieruchomości: 11.497.586,51 zł:
 - od osób fizycznych: 840.575,51 zł
 - od osób prawnych: 10.657.011,00 zł
- podatek od środków transportowych: 1.547.875,21 zł:
 - od osób fizycznych: 890.811,27 zł
 - od osób prawnych: 657.063,94 zł

5. Skutki zwolnień z podatków na podstawie uchwał Rady Miasta w okresie sprawozdawczym wyniosły **3.048.401,51 zł**, w tym:

- podatek od nieruchomości: 3.032.819,00 zł:
 - od osób fizycznych: 411.456,00 zł
- w tym:
- ✓ nieruchomości na zdegradowanych terenach przemysłowych, na których osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zainwestowały lub utworzyły nowe miejsca pracy – 309.306 zł,
 - ✓ nieruchomości zabudowane lub ich części, położone na terenie historycznego układu miejskiego: remont (odrestaurowanie) całej fasady budynku – 102.150 zł

- od osób prawnych: 2.621.363,00 zł
w tym m.in.:
 - ✓ nieruchomości na zdegradowanych terenach przemysłowych, na których przedsiębiorcy zainwestowali lub utworzyli nowe miejsca pracy - 704.336 zł,
 - ✓ nieruchomości inkubatorów technologicznych – 70.138 zł,
- podatek rolny: 3.727,27 zł:
 - od osób fizycznych: 2.817,32 zł
 - od osób prawnych: 909,95 zł
- podatek leśny od osób fizycznych: 11.855,24 zł.

6. Skutki udzielonych decyzjami Prezydenta Miasta Rybnika ulg - umorzenia, odroczenia, raty - w okresie sprawozdawczym wyniosły **1.040.285,93 zł** (178 decyzji, w tym 144 decyzje o umorzeniu na kwotę **482.890,93 zł**), w tym:

- podatek od nieruchomości: 905.580,74 zł:
 - od osób fizycznych: 73.865,94 zł (w tym: 97 umorzeń na kwotę 37.028,94 zł),
 - od osób prawnych: 831.714,80 zł (w tym: 13 umorzeń na kwotę 357.429,80 zł),
- podatek od środków transportowych od osób fizycznych: 28.250,01 zł
(w tym: 3 umorzenia na kwotę 2.109,01 zł),
- podatek rolny od osób fizycznych - umorzenie łącznego zobowiązania pieniężnego: 701,40 zł (10 umorzeń),
- opłata skarbową: 317 zł (14 umorzeń),
- podatek od spadków i darowizn: 102.740 zł (w tym: 6 umorzeń na kwotę 84.216 zł),
- podatek od czynności cywilnoprawnych od osób fizycznych: 1.608 zł,
- podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej: 1.088,78 zł (umorzenie),
- odsetki za zwłokę: 40.945 zł:
 - od osób fizycznych: 7.828 zł (w tym umorzono kwotę 3.149 zł),
 - od osób prawnych: 33.117 zł (w tym umorzono kwotę 28.166 zł).

III. WYDATKI BUDŻETU

1. Zmniejszenie planu wydatków ogółem (per saldo) o kwotę **+ 23.296.074,44 zł**

w tym:

- zwiększenie wydatków bieżących per saldo o kwotę	+ 12.124.344,25 zł
- zmniejszenie wydatków majątkowych per saldo o kwotę	+ 11.171.730,19 zł
obejmują korekty planu wydatków w następujących działach (kwoty zbiorcze stanowią różnicę między zwiększeniami i zmniejszeniami planu)	
010 – rolnictwo i łowiectwo	+ 18.749,47 zł
600 – transport i łączność	+ 6.829.007,09 zł
630 – turystyka	+ 6.150,00 zł
700 – gospodarka mieszkaniowa	+ 1.788.227,21 zł
710 – działalność usługowa	+ 1.975.596,20 zł
750 – administracja publiczna	- 194.305,74 zł
751 – urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	+ 220.482,00 zł
754 – bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	+ 551.468,00 zł
757 – obsługa długu publicznego	
758 – różne rozliczenia	- 2.933.800,22 zł
801 – oświata i wychowanie	+ 7.508.659,12 zł
851 – ochrona zdrowia	+ 46.598,29 zł
852 – pomoc społeczna	+ 2.625.980,65 zł
853 – pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	+ 86.601,17 zł
854 – edukacyjna opieka wychowawcza	+ 820.293,22 zł
900 – gospodarka komunalna i ochrona środowiska	- 1.693.665,79 zł
921 – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	+ 1.872.151,90 zł
926 – kultura fizyczna	+ 3.767.881,87 zł

Największe korekty planowanych wydatków dotyczyły działów:

- **600 – transport i łączność** - środki w wysokości 7,5 mln zł, zabezpieczone pierwotnie na remonty dróg, przeznaczono na zadania inwestycyjne: *Przebudowa ul. Budowlanych* (3,5 mln zł) oraz *Przebudowa ul. Raciborskiej* (4 mln zł), ponadto zwiększono środki na wypłatę odszkodowania z własnych środków Miasta za tereny Skarbu Państwa (w rejonie wyremontowanej ul. Raciborskiej) przekazane Marszałkowi Województwa Śląskiego (9 mln zł). Dokonano również wielu korekt na zadaniach inwestycyjnych, w tym m.in. zwiększono środki na:
 - *Budowę Obwodnicy Północnej Miasta na odcinku od ul. Budowlanych do ronda na skrzyżowaniu ul. Rudzkiej i Podmiejskiej* (2,1 mln zł),
 - *Przebudowę ul. Podmiejskiej* (5,6 mln zł),
 - *Przebudowę ul. Budowlanych* (5,1 mln zł),
 - *Przebudowę ul. Raciborskiej* (7,3 mln zł),
 - *Rozbudowę lotniska w Rybniku – Gotartowicach* (5,2 mln zł),oraz zmniejszono nakłady na zadania:
 - *Usprawnienie i poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez przebudowę DK 78* (16,4 mln zł),
 - *Ekrany akustyczne wzdłuż ul. Gliwickiej przy ZSzP 1* (2,1 mln zł),
 - *Przebudowa ul. Niepodległości wraz z mostem II etap* (2,9 mln zł),
 - *Budowa dróg w dz. Orzepowice w związku z projektowaną zabudową wielorodzinną* (2,6 mln zł),
 - *Sieć Tablic Elektronicznej Informacji Pasażerskiej na terenie Miasta* (3 mln zł).
- **700 - gospodarka mieszkaniowa** – zwiększono między innymi wydatki bieżące na wypłatę odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość, po wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach (800 tys. zł), na inwentaryzację budynków wytypowanych do sprzedaży (170 tys. zł) oraz na wypłatę odszkodowań na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowych z tytułu niedostarczenia mieszkań socjalnych osobom uprawnionym, mieszkającym w zasobach spółdzielni (160 tys. zł), a także wydatki inwestycyjne na przebudowę 4 budynków mieszkalnych przy ul. Generała Andersa (446 tys. zł),
- **710 – działalność usługowa** – zwiększono między innymi wydatki na wypłatę odszkodowania z tytułu obniżenia wartości nieruchomości w związku z uchwaleniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (218 tys. zł) oraz Rybnickich Służb Komunalnych na sfinansowanie kosztów modernizacji parkingu miejskiego przy ul. Marii Skłodowskiej-Curie – 540 tys. zł oraz parkingu miejskiego pomiędzy ulicami: Reymonta, Młyńską i Jankowicką – 853 tys. zł (środki przeniesiono z działu 900 - oszczędności po przetargu na zakup kompaktora i na opłacie marszałkowskiej),
- **801 – oświata i wychowanie** – zwiększenie wydatków w tym dziale wynika przede wszystkim z wprowadzenia do budżetu nowych projektów edukacyjnych dofinansowanych ze środków UE (2,4 mln zł), zwiększenia środków na wypłatę dotacji szkołom i placówkom niepublicznym oraz publicznym prowadzonym przez osoby fizyczne lub prawne (2 mln zł) i na wypłatę pracownikom (w czerwcu) jednorazowych nagród (490 tys. zł); ponadto przeznaczono dodatkowe środki na inwestycje realizowane w placówkach oświatowych, w tym m.in.: termomodernizacja i modernizacja budynku ZS 2 (1,6 mln zł) oraz adaptacja budynku ZS 4 na potrzeby ZS 6 (381 tys. zł),
- **921 – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego** – zwiększono środki na dotacje dla instytucji kultury o 800 tys. zł, w tym m.in. na zakup krzeseł i sprzętu nagłaśniającego dla DK Niedobczyce (696 tys. zł), a także wydatki na przebudowę DK w Rybniku – Niedobczycach (505 tys. zł),
- **926 – kultura fizyczna** – zwiększono środki na modernizację kąpieliska w dz. Chwałowice (2 mln zł). Ponadto przeznaczono dodatkowe środki na dotacje dla organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej (800 tys. zł).

2. Planowane wydatki budżetu ogółem zostały zrealizowane w 94,47 %, w tym:

- ♦ wydatki bieżące 94,82 % (plan 491.794.175,80 zł, wykonanie 466.339.909,38 zł)
- ♦ wydatki majątkowe 93,09 % (plan 124.513.542,10 zł, wykonanie 115.913.870,04 zł)

W wydatkach ogółem mieszczą się wydatki, które nie wygasły z końcem roku budżetowego, stosownie do uchwały Rady Miasta Nr 221/XVII/2011 z dnia 28 grudnia 2011 roku, w wysokości 33.404.395,34 zł.

Struktura (wg działów) poniesionych wydatków przedstawia się następująco:

➤ transport i łączność	25,37 %
➤ gospodarka mieszkaniowa	6,14 %
➤ administracja publiczna	5,44 %
➤ bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2,00 %
➤ obsługa długu publicznego	1,01 %
➤ oświata i wychowanie	33,87 %
➤ edukacyjna opieka wychowawcza	1,57 %
➤ ochrona zdrowia	1,44 %
➤ pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	11,39 %
➤ gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4,73 %
➤ kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3,19 %
➤ kultura fizyczna	2,71 %
➤ pozostałe	1,14 %

W ogólnej kwocie poniesionych wydatków wydatki bieżące stanowią 80,09 %, a wydatki majątkowe 19,91 %.

Środki finansowe przeznaczono przede wszystkim na następujące wydatki bieżące:

- wynagrodzenia i składki naliczane od wynagrodzeń	226.572.782,77 zł
- dotacje	34.875.434,33 zł
* dla miejskich instytucji kultury	11.820.949,00 zł
* dla Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Politechniki Śląskiej w Gliwicach na dofinansowanie ponoszonych opłat za media oraz kosztów remontów bieżących placówek w Rybniku	450.000,00 zł
* udzielone jednostkom spoza sektora finansów publicznych (stowarzyszenia, fundacje, parafie i inne)	7.806.803,66 zł
* udzielone publicznym i niepublicznym przedszkolom, szkołom i placówkom oświatowo-wychowawczym prowadzonym przez podmioty nienależące do sektora finansów publicznych	11.966.314,80 zł
* dla gmin za dzieci z terenu Rybnika uczęszczające do niepublicznych przedszkoli w innych miastach	55.089,01 zł
* dla Miasta Sosnowiec za ucznia uczęszczającego na naukę religii Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego w Sosnowcu	3.635,12 zł
* dla Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Karola i Antoniego Szafranków - nagroda Miasta za organizację w 2010 roku wydarzeń muzycznych na terenie Miasta Rybnika, upamiętniających 200-lecie urodzin Fryderyka Chopina	4.000,00 zł
* dla powiatów za dzieci z Rybnika przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1.809.377,38 zł
* dla powiatów za dzieci z Rybnika przebywające w rodzinach zastępczych	550.134,69 zł
* dla Powiatu Rybnickiego na współfinansowanie Powiatowego Rzecznika Konsumentów	56.650,00 zł
* dla Zespołu Parków Krajobrazowych Woj. Śl. w Katowicach na realizację projektu „Ochrona walorów przyrodniczych wybranych obszarów wodno-błotnych na terenie parków krajobrazowych województwa śląskiego”	3.000,00 zł
* powierzenie Miastu Tychy zadań z zakresu Izby Wyrzeźwień dla osób doprowadzonych z terenu Miasta Rybnika	33.000,00 zł
* inne wpłaty zaliczane do dotacji	
▪ wpłata na fundusz celowy Komendy Miejskiej Policji w Rybniku	182.406,49 zł

▪ wpłata na fundusz celowy Straży Granicznej w Raciborzu	1.000,00 zł
▪ wpłata na rzecz izby rolniczej w wysokości 2% uzyskanych wpływów z podatku rolnego	5.755,06 zł
▪ zwroty dotacji z budżetu państwa z lat ubiegłych	123.955,38 zł
▪ uzupełniający odpis do wysokości 20% przychodów własnych zlikwidowanego Powiatowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym za IV kw. 2010 roku na rzecz funduszy wojewódzkiego i centralnego	3.363,74 zł
- finansowanie oświaty	56.483.767,91 zł
- utrzymanie, modernizacje i remonty dróg	26.454.278,07 zł
- gospodarka mieszkaniowa	25.269.732,10 zł
- transport lokalny	24.626.282,62 zł
- świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego	23.726.161,53 zł
- gospodarka ściekowa i ochrona wód, gospodarka odpadami, oczyszczanie i zieleń w mieście oraz oświetlenie uliczne	13.911.625,36 zł
- obsługa długu publicznego	5.851.285,14 zł
- dodatki mieszkaniowe	4.066.958,79 zł
- składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	4.000.716,00 zł
- zasiłki i usługi opiekuńcze w zakresie opieki społecznej	3.623.977,17 zł
- gospodarka gruntami i nieruchomościami	3.026.565,49 zł
- remonty budynków szkół, przeszkoli oraz obiektów kultury, zdrowia, opieki społecznej i kultury fizycznej	2.788.194,98 zł
- bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2.785.042,64 zł
- rodziny zastępcze	2.479.026,84 zł

Miasto dopłaciło ze środków własnych do zadań oświatowych, finansowanych z części oświatowej subwencji ogólnej, ponad **26.460.224 zł** (bez nakładów na remonty i inwestycje oświatowe). Wydatki poniesione na wynagrodzenia, składki naliczane od wynagrodzeń oraz odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (129.750.295 zł) stanowiły 99% otrzymanej subwencji (130.762.711 zł). Ponadto ze środków unijnych, w ramach realizowanych projektów, przeznaczono na te wydatki 2.550.827 zł.

Średni roczny koszt oraz dopłata miasta do jednego ucznia w poszczególnych grupach placówek oświatowych kształtowały się następująco:

Placówka oświatowa	Średni koszt na 1 ucznia	w tym: średnia dopłata miasta do 1 ucznia	
		zł	%
szkoły podstawowe	7.126 zł	1.992 zł	28 %
gimnazja	7.569 zł	1.868 zł	25 %
szkoły ponadgimnazjalne	6.347 zł	404 zł	6 %
szkoły specjalne	31.479 zł	3.882 zł	12 %

Ponadto wydatki bieżące obejmują **dopłaty ze środków własnych** do realizacji zadań z zakresu administracji rządowej, finansowanych przez budżet państwa, **ogółem 2.512.456 zł.**

Na wydatki inwestycyjne z budżetu miasta w 2011 roku przeznaczono 115.913.870 zł. Największe nakłady inwestycyjne poniesione zostały w działach: transport i łączność (88.656.883 zł), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (8.510.992 zł), oświata i wychowanie (5.749.725 zł), kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (4.979.582 zł), administracja publiczna (2.465.629 zł) i kultura fizyczna (2.450.025 zł).

**Zaawansowanie realizacji inwestycji wieloletnich,
ujętych w wykazie programów, projektów i zadań wieloletniej prognozy finansowej**

Wydział Infrastruktury Miejskiej i Inwestycji

1. Sieć Tablic Elektronicznej Informacji Pasażerskiej na terenie Miasta Rybnika:

- poniesione nakłady w 2011 roku – 1.855.765 zł; pozostałe nakłady do poniesienia w 2012 roku – 1,3 mln zł,
- w ciągu roku dokonano korekty planu wydatków (zmniejszenie) o 4,8 mln zł, w tym na 2011 rok o 3 mln zł oraz na 2012 rok o 1,8 mln zł, w związku z podpisaną z wykonawcą w dniu 25 stycznia 2011 roku umową i zmniejszeniem wartości kosztorysowej,
- zakres rzeczowy inwestycji obejmuje zakup serwera wraz z oprogramowaniem oraz instalację 167 elektronicznych tablic informacji pasażerskiej,
- w 2011 roku wykonano projekty przyłączy zasilania tablic, dostarczono serwer i uruchomiono system informatyczny do ich obsługi. W remontowanych drogach umieszczono rury przepustowe do wykonania przyłączy zasilania tablic. Zakupiono tablice przystankowe oraz rozpoczęto prace związane z testowaniem oprogramowania; w 2012 roku planowane jest wykonanie dalszych podłączeń i sukcesywne uruchamianie tablic (termin zakończenia zadania – grudzień 2012 r.).

2. Rozbudowa lotniska w Rybniku – Gotartowicach - etap I:

- zadanie realizowane w programie *Usprawnienie i integracja układu komunikacyjnego w subregionie zachodnim województwa śląskiego poprzez przebudowę infrastruktury drogowej i lotniczej*,
- poniesione nakłady w 2011 roku – 5.031.817 zł; pozostałe nakłady do poniesienia w 2012 roku - 0,8 mln zł (opracowanie dokumentacji projektowo-wykonawczej),
- w 2011 roku wykupiono 4,8895 ha gruntu - całość terenów pod inwestycję; opracowano kartę informacyjną przedsięwzięcia (raport oddziaływania na środowisko), niezbędną do uzyskania decyzji środowiskowej (w toku); procedura przetargowa na opracowanie dokumentacji projektowo-wykonawczej przewidziana jest na II kwartał 2012 roku.

3. Budowa parku tematycznego przy ul. Rudzkiej / Kotucza w Rybniku:

- poniesione nakłady w 2011 roku - 6.150 zł; pozostałe nakłady do poniesienia w latach 2012-2013: 9 mln zł,
- zadanie wprowadzone do budżetu w trakcie roku, w związku z ubieganiem się o dofinansowanie ze środków RPO (wniosek złożony w listopadzie 2011 r. – w trakcie rozpatrywania),
- w 2011 roku opracowano studium wykonalności projektu; dalsza realizacja projektu uwarunkowana jest pozyskaniem dofinansowania ze środków pomocowych,
- planowany zakres rzeczowy zadania: budowa mostku pieszo-rowerowego nad rzeką Nacyną; budowa przyłączy - elektrycznego, wodociągowego i systemu zraszania, zasilania kaskady wodnej i stanowiska pod ewentualną małą gastronomię, kanalizacji deszczowej (w tym odwodnienia terenu ciągu pieszo-rowerowego) i oświetlenia; zarurowanie otwartego rowu kanalizacji deszczowej i przebudowa wlotu rzeki Nacyna; budowa boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni syntetycznej (30x44 m); budowa dwóch placów zabaw wyposażonych w urządzenia ze stali nierdzewnej oraz placu zabaw wyposażonego w kamienie wspinaczkowe; instalacje urządzeń eksperymentalnych tematycznych (ruchowe, akustyczne, optyczne); utworzenie strefy ogrodów tematycznych - kolekcji z unikatowymi okazami drzew, krzewów, traw i bylin, oczkiem wodnym z kaskadą oraz dwiema drewnianymi pergolami; utwardzenie nawierzchni ciągów pieszo-rowerowych, pieszych i placów.

4. Modernizacja kąpieliska „RUDA”:

- zadanie wprowadzone do wieloletniej prognozy finansowej w trakcie roku, z terminem realizacji na lata 2012-2014 i przewidywanymi nakładami w wysokości 20 mln zł (brak możliwości dofinansowania ze środków unijnych),
- umowa na opracowanie dokumentacji i nadzór autorski (98.400 zł) została podpisana w grudniu 2011 r.; opracowana dokumentacja pozwoli na urealnienie kosztów realizacji zadania,

- planowany zakres rzeczowy: budowa zespołu basenów kąpielowych (rekreacyjny, pływacki, brodzik dla dzieci) - wykonanie niecek basenowych ze stali nierdzewnej; budowa w sąsiedztwie basenów pawilonów WOPR z punktem medycznym; remont istniejącej i budowa nowej wielotorowej zjeżdżalni; budowa zaplecza technicznego mieszczącego stację uzdatniania wody; remont i modernizacja budynku mieszczącego zaplecze szatniowo-sanitarne, punkt gastronomiczny oraz kasowy; zagospodarowanie terenu obejmującego, poza basenami i plażą, rozwiązanie strefy wejściowej, drogi wewnętrzne i ciągi pieszo - jezdne, plac zabaw, zespół boisk do gry w piłkę nożną i siatkówkę plażową, trawniki, oświetlenie, elementy małej architektury; modernizacja przystani przy stawie rekreacyjnym z pomostami do cumowania kajaków i rowerów wodnych.

5. Budowa zadaszenia targowiska miejskiego w Rybniku, dz. Śródmieście:

- zadanie wprowadzone do wieloletniej prognozy finansowej w trakcie roku, z terminem realizacji na lata 2012-2013 i przewidywanymi nakładami w wysokości 6 mln zł,
- zakres rzeczowy zadania obejmuje opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego, koncepcji budowlanej, dokumentacji projektowo-wykonawczej oraz budowę zadaszenia nad częścią centralną targowiska miejskiego.

6. Przebudowa Dworca Komunikacji Miejskiej w Rybniku przy ul. Budowlanych:

- poniesione nakłady w 2011 roku – 298.701 zł (w tym WNW 289.527 zł); pozostałe nakłady do poniesienia w 2012 roku - 175.400 zł (w lutym 2012 roku zmniejszone o oszczędności z przetargu na rozbudowę (wydłużenie) poczekalni o 64.848 zł),
- zadanie wprowadzone do wieloletniej prognozy finansowej w trakcie roku, w związku zakwalifikowaniem przedsięwzięcia na listę rezerwową projektów wybranych w konkursie na dofinansowanie ze środków RPO (obecnie 5 miejsce) – realizacja ze środków własnych zwiększa szanse Miasta na uzyskanie dofinansowania,
- zakres rzeczowy zadania, realizowanego etapowo, obejmuje: opracowanie dokumentacji, studium wykonalności, modernizację dachu (wykonano w latach 2008-2010), przebudowę części parteru budynku (wykonanie nowych pomieszczeń na kasy, biura, magazyny, pomieszczenia gospodarcze), modernizację instalacji elektrycznej, rozbudowę instalacji teletechnicznych, przeciwpożarowych, c.o. oraz wentylacji, remont i renowację części parteru – nowe posadzki, gładzie gipsowe, malowanie, sufity podwieszane, dobudowę dodatkowego magazynu od strony południowo-wschodniej (dla personelu), wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, zagospodarowanie terenu, dostosowanie dworca do potrzeb niepełnosprawnych,
- w 2011 roku opracowano mapy do celów projektowych, wykonano aktualizację kosztorysów i dokumentację uzupełniającą; zawarto w listopadzie 2011 r. umowę na przebudowę budynku dworca na kwotę 276.088 zł; ponadto nadzór autorski - 3.439 zł i rezerwa na rozliczenie kosztorysowe - 10.000 zł; umowa na rozbudowę poczekalni dworca została zawarta w styczniu 2012 r., z terminem zakończenia robót w marcu 2012 roku.

7. Termomodernizacja budynków Zespołu Szkół Budowlanych w Rybniku przy ul. Świerkłańskiej 42:

- wykonanie w 2011 roku – 100 tys. zł (w tym WNW 99.919 zł); pozostałe nakłady do poniesienia w 2012 roku - 4 mln zł (w oparciu o kosztorysy wykonawców i harmonogram rzeczowo-finansowy do wniosku o współfinansowanie z WFOŚiGW wartość zadania została, w lutym 2012 roku, zaktualizowana do kwoty 3.717.957 zł),
- zadanie wprowadzone do budżetu w trakcie roku; celem projektu jest poprawa jakości powietrza atmosferycznego, poprzez zmniejszenie zużycia energii cieplnej z jednoczesnym ograniczeniem kosztów utrzymania obiektu,
- umowę z wykonawcą podpisano w grudniu 2011 r. (3.329.432 zł); termin zakończenia – sierpień 2012 roku,
- poniesione koszty w latach 2007–2011 (54.491 zł) obejmują dokumentację projektowo-kosztorysową, studium wykonalności, aktualizację audytu energetycznego oraz opłaty za dokumenty niezbędne do wniosku o pożyczkę z WFOŚiGW.

8. Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół nr 2 w Rybniku przy ul. Mikołowskiej:

- poniesione nakłady w 2011 roku - 111 zł; pozostałe nakłady do poniesienia w 2012 roku – 1,6 mln zł (w oparciu o kosztorysy wykonawców i harmonogram rzeczowo-finansowy do wniosku o współfinansowanie z WFOŚiGW wartość zadania została, w lutym 2012 r., zaktualizowana do kwoty 1.222.473 zł),

- zadanie wprowadzone do budżetu w trakcie roku; celem projektu jest poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez zmniejszenie zużycia energii cieplnej, z jednoczesnym ograniczeniem kosztów utrzymania obiektu,
- umowę z wykonawcą podpisano w styczniu 2012 roku (1.006.148 zł); termin zakończenia – sierpień 2012 roku,
- poniesione dotychczas koszty w latach 2009–2011 (13.747 zł) obejmują opracowaną dokumentację projektowo–kosztorysową i studium wykonalności, aktualizację audytu energetycznego oraz opłaty za dokumenty niezbędne do wniosku o pożyczkę z WFOSiGW.

Wydział Dróg

1. Usprawnienie i poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez przebudowę DK 78 w Rybniku:

- poniesione nakłady w 2011 roku – 18.458.809 zł (w tym WNW 3,6 mln zł); pozostałe nakłady do poniesienia w 2012 roku - 39 mln zł,
- w ciągu roku dokonano korekty planu wydatków - zmniejszenie per saldo o 12,3 mln zł, w tym na 2011 roku – zmniejszenie o 16,4 mln zł oraz zwiększenie na 2012 roku – 4,1 mln zł, w związku z podpisaną z wykonawcą umową i zmniejszeniem wartości kosztorysowej.

2. Przebudowa ul. Żorskiej w ciągu DW 935 na odcinku od ronda Boguszowickiego do granic Miasta:

- poniesione nakłady w 2011 roku – 17.703.326 zł (w tym WNW 3,7 mln zł); pozostałe nakłady do poniesienia w 2012 roku – 22,9 mln zł,
- w ciągu roku dokonano korekty łącznych nakładów finansowych (zwiększenie) o 2,6 mln zł, z przeznaczeniem na wypłaty odszkodowań za nieruchomości zajęte pod przebudowę drogi,
- zadanie w trakcie realizacji - termin zakończenia planowany jest na listopad 2012 r.

3. Przebudowa ul. Tkoczów:

- poniesione nakłady w 2011 roku – 106.880 zł; pozostałe nakłady do poniesienia w latach 2012-2013: 6,7 mln zł,
- aktualnie opracowywana jest dokumentacja projektowa.

4. Przebudowa ul. Rudzkiej na odcinku od Obwiedni Północnej do granic Miasta wraz z obiektem mostowym – zadanie przewidziane do realizacji w latach 2012-2013.

Zadania dotyczące programu *Usprawnienie i integracja układu komunikacyjnego w subregionie zachodnim województwa śląskiego poprzez przebudowę infrastruktury drogowej i lotniczej*:

5. Opracowanie dokumentacji technicznej na budowę Regionalnej Drogi Racibórz – Pszczyna:

- wykonanie w 2011 roku – 850 tys. zł (WNW); pozostałe nakłady do poniesienia w 2012 roku - 850 tys. zł,
- ze względu na przedłużającą się procedurę przetargową (odwołania) umowę z wykonawcą na kwotę 1.669.900 zł (w tym 44.900 zł pokrywa bezpośrednio Miasto Żory) podpisano dopiero w listopadzie 2011 roku, z terminem wykonania do maja 2013 r.

6. Przebudowa ul. Podmiejskiej:

- poniesione nakłady w 2011 roku – 5.611.380 zł (w tym WNW 2.568.226 zł); pozostałe nakłady do poniesienia w 2012 roku – 2.830.540 zł;
- zadanie w trakcie realizacji - termin zakończenia: lipiec 2012 roku.

7. Budowa łącznika ul. Tkoczów z Małachowskiego, tzw. „Zwał Północny”:

- poniesione nakłady w 2011 roku – 5.022.656 zł (w tym WNW 2.672.497 zł); pozostałe nakłady do poniesienia w 2012 roku – 2.167.368 zł;
- zadanie w trakcie realizacji - termin zakończenia: październik 2012 roku.

8. Przebudowa ul. Niepodległości – zadanie zakończone. Poniesione nakłady w 2011 roku - 1.618.441 zł; pozostałe nakłady do poniesienia w 2012 roku – 302 398,35 zł obejmują wypłaty odszkodowań dla właścicieli nieruchomości zajętych pod przebudowę drogi.

9. Przebudowa ul. Budowlanych – zadanie zakończone. Poniesione nakłady w 2011 roku – 5.169.062 zł.

10. Przebudowa ul. Raciborskiej:

- poniesione nakłady w 2011 roku – 7.328.901 zł (w tym WNW 4.571.658 zł), pozostałe nakłady do poniesienia w 2012 roku – 3.978.237 zł;
- zadanie w trakcie realizacji - termin zakończenia: czerwiec 2012 roku.

Wydział Informatyki

1. Miejska sieć szerokopasmowa w Rybniku:

- poniesione nakłady w 2011 roku – 145.630 zł; pozostałe nakłady do poniesienia w latach 2012-2013: 13.573.030 zł,
- zmniejszeniu uległa wartość projektu o 745.189 zł w związku z podziałem na część zamkniętą i część otwartą (wykorzystanie sieci zarówno na potrzeby własne, jak i na cele komercyjne),
- w 2011 roku rozliczono umowy związane z budową miejskiej sieci szerokopasmowej w ciągu ul. Budowlanych (na odcinku od ul. Kominka do ul. Orzepowickiej), ul. Kotucza i ul. Reymonta; podpisano umowę z wykonawcą na realizację projektu oraz dostarczono tablice pamiątkowo-informacyjne.

2. Miejska sieć szerokopasmowa w Rybniku – etap II - realizacja zadania przewidziana na lata 2012-2014. Projekt obejmuje następujące tereny miasta:

- Nitka Rudzka - rozpoczyna się na rondzie Mazamet i zasila dzielnice: Orzepowice, Rybnicką Kuźnię i Stodoły,
- Nitka Żorska - odgałęzienie sieci, rozpoczyna się na rondzie Mikołowskim i przechodzi przez dzielnice i osiedla: Paruszowiec-Piaski, Meksyk, Piaski, Ligota-Ligocka Kuźnia, Gotartowice, Boguszowice, Nowy Dwór, Osiedle Południe, Kłokocin,
- Obszary: Chwałęcice, Ochojec, Grabownia (dzielnice: Grabownia, Golejów) oraz Zebrzydowice.

Projekt został zgłoszony do dofinansowania ze środków RPO i uzyskał ocenę pozytywną. Został przygotowany program funkcjonalno-użytkowy projektu, uzyskano większość zgód właścicieli nieruchomości, na terenie których będzie przebiegał projekt. Uruchomienie procedury przetargowej w trybie zaprojektuj i buduj nastąpiło w grudniu 2011 roku (najkorzystniejsza oferta opiewa na kwotę 7.168.933,61 zł).

3. Elektroniczna karta miejska i publiczne punkty dostępu do Internetu w Mieście Rybnik – etap II rozbudowa Wirtualnego Biura OSKAR:

- poniesione nakłady w 2011 roku – 4 000 zł (studium wykonalności); pozostałe nakłady do poniesienia w latach 2012-2013: 1.046.872 zł,
- zmniejszeniu uległa wartość projektu o 252.228 zł w związku z jego dostosowaniem do opracowanego studium wykonalności.

Wydział Gospodarki Komunalnej

Budowa III kwatery składowiska odpadów komunalnych w Rybniku – w 2011 roku nie planowano nakładów; pozostałe nakłady do poniesienia w 2012 roku – 1,4 mln zł (ulożenie folii do wysokości projektowanej).

Wydział Promocji i Informacji

1. Kultura.rybnik.eu:

- poniesione nakłady w 2011 roku – 628.825 zł; pozostałe nakłady do poniesienia w latach 2012-2013: 1,3 mln zł,
- w 2011 roku podpisane zostały umowy na: opracowanie, wydruk oraz dystrybucję 30.000 egz. miesięcznie informatora kulturalnego pod tytułem Kultura.rybnik.eu., wykonanie informatora internetowego oraz uruchomienie systemu fotokodów, budowę sieci elektronicznych nośników, dostawę i montaż gablot informacyjnych wraz z wydrukiem plakatów i obsługą,
- w związku z rozwiązaniem umowy, z winy Wykonawcy, na wykonanie informatora internetowego (www.kultura.rybnik.eu) oraz uruchomienie systemu fotokodów, realizacja zadania została przełożona na 2012 rok (wykonawca został obciążony karami umownymi),
- termin realizacji projektu - czerwiec 2013 roku.

2. Budowa 7 billboardów na terenie Rybnika wraz z wyklejaniem:

- wykonanie w 2011 roku – 279.931 zł (WNW); nakłady do poniesienia w 2012 roku – 388.496 zł,
- zadanie w trakcie realizacji; w grudniu 2011 roku podpisano umowę z wykonawcą - billboardy mają zostać wybudowane do końca kwietnia 2012 r., a ich wyklejanie ma nastąpić od maja do grudnia 2012 roku.

Wydział Geodezji i Kartografii

Geoinformacyjna Platforma Usług Elektronicznych:

- zadanie wprowadzone do wieloletniej prognozy finansowej w trakcie roku, z terminem realizacji na lata 2012-2014 i przewidywanymi nakładami w wysokości 3,2 mln zł,
- projekt ma na celu wdrożenie innowacyjnych rozwiązań informatycznych w celu poprawy obsługi klienta - poprzez zwiększenie efektywności udostępniania danych przestrzennych z wykorzystaniem elektronicznych usług geoinformacyjnych (zintegrowanie systemów do prowadzenia mapy, ewidencji gruntów i budynków oraz obsługi ośrodka dokumentacji).

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Remont i przebudowa 4 budynków mieszkalnych przy ul. Gen. Andersa 38, 40, 42 i 44, w wyniku którego powstaną 24 lokale socjalne:

- poniesione nakłady w 2011 r. – 446.069 zł; pozostałe nakłady do poniesienia w latach 2012-2013: 2,2 mln zł,
- zadanie w trakcie realizacji; w 2011 roku wykonano roboty rozbiórkowe i ogólnobudowlane.

IV. WYKONANIE BUDŻETU ZBIORCZO – SYTUACJA FINANSOWA MIASTA

<i>dane w zł</i>	plan pierwotny	plan po zmianach	wykonanie
Dochody	561.010.869,69	616.307.717,90	633.596.816,33
Wydatki	593.011.643,46	616.307.717,90	582.253.779,42
Deficyt/Nadwyżka	-32.000.773,77	0	51.343.036,91

Rok budżetowy 2011 zamknął się nadwyżką w kwocie 51.343.036,91 zł.

Na ten wynik złożyły się ponadplanowe dochody (17.289.098,43 zł) oraz niezrealizowane wydatki (34.053.938,48 zł).

W przeliczeniu **na jednego mieszkańca** podstawowe wielkości budżetowe, w pięciu ostatnich latach, kształtowały się następująco:

	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.
dochody ogółem	3.281 zł	3.724 zł	3.894 zł	3.506 zł	4.302 zł	4.641 zł
<i>dochody bieżące</i>	<i>2.708 zł</i>	<i>2.914 zł</i>	<i>3.191 zł</i>	<i>3.407 zł</i>	<i>3.807 zł</i>	<i>3.949 zł</i>
<i>dochody majątkowe</i>	<i>573 zł</i>	<i>810 zł</i>	<i>703 zł</i>	<i>99 zł</i>	<i>495 zł</i>	<i>692 zł</i>
wydatki ogółem	3.355 zł	4.117 zł	3.873 zł	3.844 zł	3.943 zł	4.265 zł
<i>wydatki bieżące</i>	<i>2.202 zł</i>	<i>2.434 zł</i>	<i>2.585 zł</i>	<i>2.817 zł</i>	<i>2.969 zł</i>	<i>3.416 zł</i>
<i>wydatki majątkowe</i>	<i>1.153 zł</i>	<i>1.683 zł</i>	<i>1.288 zł</i>	<i>1.027 zł</i>	<i>974 zł</i>	<i>849 zł</i>

Efektywność działania jednostki samorządu terytorialnego wyznacza nie tylko stopień realizacji dochodów i wydatków oraz osiągnięty wynik budżetowy, ale przede wszystkim wynik operacyjny, który określa zdolność i możliwości miasta do spłaty zobowiązań oraz finansowania inwestycji ze środków własnych. Wynik operacyjny, liczony jako różnica między dochodami a wydatkami bieżącymi, w przypadku osiągania dodatnich wartości, stanowi nadwyżkę operacyjną (odpowiednio deficyt operacyjny w przypadku ujemnego wyniku operacyjnego).

Warunek wynikający z art. 242 nowej ustawy o finansach publicznych został w 2011 roku spełniony tak w budżecie pierwotnym, w planie po zmianach, jak i w wykonaniu rocznym. Warunkiem wystarczającym jest występowanie nadwyżki operacyjnej, którą jeszcze wzmocniły wolne środki według stanu na 31 grudnia 2010 roku, służące do bilansowania budżetu w 2011 roku.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan pierwotny	Plan po zmianach	Wykonanie
1	nadwyżka operacyjna	10.707.840 zł	27.233.425 zł	72.743.190 zł
2	wolne środki na 31.12.2010 r.	-	46.910.272 zł	63.602.327 zł
3	Razem	10.707.840 zł	74.143.697 zł	136.345.517 zł

Wygenerowana **nadwyżka operacyjna** stanowi 11,5% dochodów ogółem i 13,5% dochodów bieżących. W 2010 roku średnia dla miast na prawach powiatu (bez metropolii) wynosiła 4,5% (Rybnik – 19,5%) w stosunku do dochodów ogółem (odpowiednio: w 2008 roku – 10,2 % [Rybnik – 15,6%] i w 2009 roku – 5,5% [Rybnik – 16,8 %]). Udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem określa możliwości zaciągania nowych zobowiązań w stosunku do osiągniętych dochodów. Im wyższa jest wartość tego wskaźnika, tym większe są możliwości inwestycyjne lub większa możliwość zwiększenia wydatków bieżących.

Na wielkość nadwyżki operacyjnej wpływają wpłaty o charakterze jednorazowym. W zrealizowanych dochodach bieżących 2011 roku były takie wpływy na łączną kwotę 3.656 tys. zł (dywidenda PWiK – 1.484 tys. zł, środki zlikwidowanego PFGZGiK – 1.031 tys. zł, niezrealizowane wydatki WNW z 2010 r. – 1.141 tys. zł), jednak stanowiły one tylko 5% nadwyżki operacyjnej.

Udział nadwyżki operacyjnej i dochodów majątkowych w wydatkach inwestycyjnych wyznacza stopień samofinansowania. W poszczególnych latach udział ten kształtował się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1	Wydatki inwestycyjne	160.303.350	232.661.485	177.535.871	141.328.134	133.606.832	115.913.870
2	Nadwyżka operacyjna	70.336.266	66.378.582	83.502.607	81.146.952	114.890.561	72.743.190
3	Dochody majątkowe	79.682.279	111.938.253	96.995.662	13.619.962	67.917.039	94.513.717
w tym	dochody własne	4.801.727	6.584.006	13.335.818	7.744.120	40.322.864	20.756.890
	dotacje na inwestycje	74.880.552	105.354.247	83.659.844	5.875.842	27.594.175	73.756.827
4	Relacja 2:1 (%)	43,9	28,5	47,1	57,4	86,0	62,8
5	Relacja 3:1 (%)	49,7	48,1	54,6	9,6	50,8	81,5
6	Wskaźnik (%) samofinansowania	93,6	76,6	101,7	67,0	136,8	144,3

Z powyższych danych wynika, że w 2011 roku stopień samofinansowania kształtował się na bardzo wysokim poziomie i wynosił 144,3%, przede wszystkim ze względu na wypracowaną (wysoką) nadwyżkę operacyjną i pozyskane dochody majątkowe oraz nieco niższe niż w latach poprzednich nakłady poniesione na inwestycje. Wartość wskaźnika obrazuje stopień finansowania inwestycji środkami własnymi, czyli zdolność do samofinansowania. Im wyższa jest ta relacja, tym mniejsze jest ryzyko utraty płynności finansowej w związku z kosztami obsługi zadłużenia.

Inne wskaźniki do oceny sytuacji finansowej Miasta kształtowały się następująco:

wskaźniki zadłużenia	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.
zobowiązania ogółem* / dochody bieżące	37,3%	30,9%	25,1%	20,9%
obsługa zadłużenia* / dochody bieżące	4,6%	5,7%	4,6%	4,5%
wydatki bieżące + spłata zadłużenia* / dochody bieżące	84,0%	87,3%	81,6%	90,1%
wskaźniki dochodów				
dochody podatkowe + opłaty / dochody bieżące	50,1%	48,3%	44,6%	46,9%
dochody bieżące / dochody ogółem	81,9%	97,2%	88,5%	85,1%
wskaźniki wydatków				
wydatki na wynagrodzenia i pochodne / wydatki bieżące	49,0%	49,3%	50,4 %	48,6%
subwencja + dotacje bieżące / wydatki bieżące	44,1%	43,5%	45,4%	41,6%
wydatki majątkowe / wydatki ogółem	33,2%	26,7%	24,7%	19,9%

* po wyłączeniach zgodnych z uofp

Jak wynika z powyższych wskaźników sytuacja miasta jest od szeregu lat stabilna. Wskaźniki zadłużenia oraz obsługi długu liczone do dochodów bieżących (które są bardziej miarodajne od wskaźnika ustawowego, bazującego na dochodach ogółem), kształtują się znacznie poniżej obowiązujących limitów (odpowiednio 60% i 15%). Dochody bieżące pokrywają z naddatkiem wydatki niezbędne do sprawnego funkcjonowania jednostek organizacyjnych oraz na obsługę zadłużenia (raty i odsetki). O potencjale Miasta świadczy również to, iż prawie połowę (46,9%) dochodów bieżących stanowią wpływy o stosunkowo trwałym charakterze.

Wśród wydatków bieżących, które w 41,6 % sfinansowane zostały poprzez transfery z budżetu państwa oraz ze środków unijnych, dominują wydatki na wynagrodzenia i pochodne, stanowiące 48,6%. W 2010 roku średnia dla miast na prawach powiatu (bez metropolii) wynosiła w tym zakresie 46,7% (Rybnik – 50,4%, łącznie z OZB), a więc o 1,9 punktu procentowego mniej niż w Rybniku w 2011 roku.

Na uwagę zasługuje nadal wysoki poziom wydatków inwestycyjnych (19,9%), co jest kontynuacją wyników budżetowych ostatnich lat (w latach 2003-2010 wskaźnik ten wynosił odpowiednio: 19,2%, 23,5%, 29,7%, 34,4%, 40,88%, 33,2%, 26,7% i 24,7%).

W 2011 r. miasto korzystało ze zwrotnych zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji w kwocie 922.227 zł. Obejmowały one preferencyjne pożyczki z WFOŚiGW na instalacje kolektorów słonecznych w budynkach indywidualnych (600.000 zł), modernizację kotłowni i instalację c.o. w SP 19 (138.961 zł) i P 12 (114.716 zł) oraz preferencyjny kredyt z BGK (FRIK) na dokumentację II etapu miejskiej sieci szerokopasmowej (68.550 zł). Przychody te, wraz z wolnymi środkami w kwocie 63.602.327 zł, w całości pokryły potrzeby finansowe Miasta.

Wysoce preferencyjne oprocentowanie pożyczek zarówno z WFOŚiGW (0,2 stopy redyskonta weksli dla pożyczek ISPA/FS, a dla pozostałych 0,3 - 0,6, lecz nie mniej niż 3%), jak i z NFOŚiGW (0,8 stopy redyskonta weksli), a także kredytu z BGK (0,5 stopy redyskonta weksli), jest elementem efektywnego zarządzania środkami własnymi przez Miasto.

Oprocentowanie czasowo wolnych środków pieniężnych przyniosło miastu dochody w kwocie 5.575 tys. zł. Składały się na nie odsetki od lokat bankowych (5.567 tys. zł), a także odsetki bankowe przekazywane przez Urząd Marszałkowski od opłat za korzystanie ze środowiska (8 tys. zł). Dochody te pokryły 95% kosztów obsługi długu, które wyniosły 5.870 tys. zł, w tym odsetki od obligacji – 3.986 tys. zł i koszty ich obsługi (prowinzje i opłaty) – 18,5 tys. zł, odsetki od pożyczek WFOŚiGW – 480 tys. zł, od pożyczki płatniczej NFOŚiGW – 1.385 tys. zł oraz kredytu w rachunku bieżącym – 465 zł.

Na spłatę zadłużenia wydano ogółem 47.589.742 zł; kwota ta obejmowała wykup kolejnej serii obligacji (8.500.000 zł), spłaty rat pożyczek z WFOŚiGW (10.730.134 zł) i pożyczki płatniczej z NFOŚiGW (28.359.608 zł).

Ponadto Miasto udzieliło pożyczki Parafii pw. Św. Antoniego Padewskiego w kwocie 300.000 zł na renowację bazyliki, z terminem spłaty do końca maja 2012 roku.

Stan zobowiązań Miasta na koniec 2011 roku wyniósł 143.848.042 zł. W strukturze zadłużenia obligacje komunalne (73,5 mln zł) stanowią 51,1%, pożyczki z WFOŚiGW (38.842.332 zł) i kredyt BGK (68.550 zł) – łącznie 27%, natomiast pożyczka z NFOŚiGW (31.435.457 zł) - 21,9%.

Wskaźniki finansowe zostały utrzymane na bezpiecznym poziomie: wskaźnik zadłużenia wyniósł 17,74% (bez wyłączeń, o których mowa w ustawie o finansach publicznych – 22,7%), a wskaźnik obsługi długu – 3,74% (bez wyłączeń – 8,44%). Również indywidualny wskaźnik zadłużenia, który będzie miał zastosowanie dopiero od 2014 r., kształtował się na dopuszczalnym poziomie (maksymalnie 19,38%) i wyniósł 3,96%.

Dobłą sytuację finansową miasta potwierdziła przeprowadzona w połowie 2011 roku aktualizacja ratingu nadanego po raz pierwszy w 2002 roku przez agencję ratingową Fitch Ratings. Rating został potwierdzony na poziomie A(pol), natomiast długoterminowa perspektywa ratingu została zmieniona ze stabilnej na pozytywną. Agencja podała w uzasadnieniu, że rating odzwierciedla dobre zarządzanie strategiczne oraz finansowe, bardzo dobre wyniki operacyjne, które wraz z wysokimi dochodami majątkowymi zapewniają Miastu wysoką zdolność do finansowania inwestycji. Rating bierze także pod uwagę wysoką płynność, relatywnie niskie zadłużenie bezpośrednie oraz pośrednie Miasta, a także bezpieczne wskaźniki obsługi zadłużenia. Zmiana perspektywy ratingu odzwierciedla oczekiwanie Fitch, że wyniki operacyjne pozostaną dobre w średnim okresie, ze średnią marżą operacyjną wynoszącą około 13%, a wskaźniki obsługi zadłużenia pozostaną bezpieczne, pomimo spodziewanego jego wzrostu.

Obecnie sytuacja finansowa Miasta jest stabilna, głównie dzięki wypracowywanym w poprzednich latach nadwyżkom operacyjnym. Utrzymanie jej w dłuższej perspektywie wymagać będzie stałej bazy dochodowej oraz ograniczania wydatków bieżących. Dzięki tym racjonalnym działaniom będzie można zachować płynność finansową i bezpieczny poziom zadłużenia, a równocześnie kontynuować rozwój Miasta, w szczególności wykorzystując szansę, jaką dają środki unijne - w aktualnej (lata 2007–2013) i kolejnej (2014-2020) perspektywie finansowej. Zagrożeniem mogą jednak być: ogólnoswiatowy kryzys, recesja gospodarcza, zamieszanie na rynkach finansowych i rosnący dług publiczny. Ograniczanie długu przez Ministra Finansów często odbywa się kosztem samorządów, będąc zagrożeniem dla niezależności i samodzielności finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Na samorządy nakładane są od lat kolejne nowe zadania bez zapewnienia dostatecznego ich finansowania. Ostatnim tego przykładem jest zmiana w organizacji opieki zastępczej nad dzieckiem.

V. Dochody zgromadzone na wydzielonych rachunkach przez oświatowe jednostki budżetowe w 2011 roku wyniosły 1.157 tys. zł i obejmują głównie:

- przychody z nieruchomości oddanej jednostkom w trwały zarząd (903.879 zł),
- odszkodowania z tyt. szkód górniczych oraz od firm ubezpieczeniowych (90.052 zł),
- darowizny sponsorów (83.618 zł).

Wydatki finansowane tymi dochodami wyniosły 1.132 tys. zł. i zostały przeznaczone na cele wskazane przez darczyńców, zakup materiałów i pomocy dydaktycznych, remonty, a także na organizację wypoczynku dzieci i młodzieży oraz imprez rekreacyjno-sportowych. Pozostałość tych środków (24.645 zł), zgodnie z ustawą o finansach publicznych, wpłacona została z początkiem stycznia 2012 roku na rachunek dochodów budżetu miasta.